Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Jaarstukken 2022 en ontwerpbegroting 2024 VGGM (voor zienswijze)

Adviseur	: KS/MJ/AvdW	**Datum B&W**	: 6 juni 2023
Programma	: 1 en 7	**Datum Raad**	: 4 juli 2023
Portefeuillehouder	: Weststeijn/Van der Pas	**Openbaar**	: Ja

---

Aan de Raad

Aanleiding
De Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM) heeft haar ontwerpbegroting voor het jaar 2024, de gewijzigde begroting 2023 en de resultaatbestemming voor het jaar 2022 aan de deelnemende gemeenten, waaronder Rozendaal, toegezonden. Op grond van artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen worden de raden van de deelnemende gemeenten uitgenodigd om hun zienswijze over deze onderwerpen naar voren te brengen bij het dagelijks bestuur van VGGM.

Gevraagde beslissing
1. Kennis te nemen van het jaarverslag over 2022, de gewijzigde begroting 2023 en de ontwerpbegroting 2024 van VGGM.
2. Bijgevoegde zienswijze in te dienen bij het Dagelijks Bestuur van de VGGM ten aanzien van de gewijzigde begroting 2023 van VGGM, de ontwerpbegroting 2024 en de voorgenomen bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2022.
3. De gevolgen van de definitief vastgestelde begroting te verwerken in de programmabegroting 2024-2027 van de gemeente Rozendaal.

Wat willen we bereiken?
Door u in de gelegenheid te stellen om een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting van de VGGM, kunt u invloed uitoefenen op financiën, taken en te behalen doelstellingen van de VGGM. De zienswijzemogelijkheid is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM, 2015) en de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Argumenten
1. De ontwerpbegroting 2024 brengt helder in beeld waarop de te verwachten uitgaven voor 2024 zijn gebaseerd
De ontwerpbegroting 2024 is een weergave van inhoud en financiën voor VGGM in 2024. In deze begroting staat hoe VGGM inspeelt op landelijke ontwikkelingen en welke regionale accenten in de uitvoering van beleid zijn vastgelegd. In haar aanbiedingsbrief verwijst de veiligheids- en gezondheidsregio naar de website voor achterliggende documentatie (www.vggm.nl/bestuurlijk/raadsinformatieronde). De stukken zijn voor de volledigheid als bijlagen aan dit voorstel gevoegd. De VGGM heeft in de commissievergadering van de gemeente Rozendaal op 16 mei 2023 een presentatie verzorgd.

2. Een aantal ontwikkelingen leiden tot een structurele en deels onvermijdelijke kostenverhoging in de ontwerpbegroting 2024

In de ontwerpbegroting van de VGGM zien we een aantal elementen die doorwerken in onze (structurele) bijdragen aan de VGGM. In totaal vraagt de VGGM in de ontwerpbegroting om 14,2 miljoen euro extra financiering vanuit de gemeentelijke bijdragen. In de aanbiedingsbrief wordt in dat kader specifiek aandacht besteed aan de belangrijkste wijzigingen:
1. sterke loon- en prijsstijging (inflatie);
2. versterking van de GGD;
3. versterking bedrijfsvoering VGGM.

De VGGM realiseert zich terdege dat deze extra gemeentelijke bijdrage flink is. Tegelijkertijd zijn de regionale brandweer en GGD nog steeds goedkoper dan in andere regio's. Uiteindelijk is goedkoop duurkoop. Daarom vraagt VGGM nu om extra gelden voor versterking van de GGD en versterking van de bedrijfsvoering in het geheel, om de benodigde kwaliteit op peil te houden. De drie onderdelen worden hieronder nader geduid.

A. Inflatie en sterke loon- en prijsstijging
Het grootste deel van de toename van de gemeentelijke bijdrage heeft betrekking op loon-prijscompensatie. Voor dit onderdeel wordt in totaal € 10,1 miljoen begroot. Dit is een onvermijdbare en structurele verhoging als direct gevolg van de hoge inflatie. Die zorgt voor sterk gestegen loonprijzen, stijging van huur, ICT-middelen en onderhoudskosten. Daarbij is € 4,6 miljoen een gevolg van oplopende inflatie. De resterende € 5,5 miljoen is een reguliere loon-prijscompensatie voor 2024. Voor Rozendaal betekent dit een verhoging van € 31.000.

B. Versterking van de GGD
Voor dit onderdeel wordt een incidentele investering van € 2,1 miljoen begroot. Voor Rozendaal betekent dit een verhoging van € 1.000. Deze verruiming is nodig, omdat de problemen die zich voor de coronacrisis al voordeden, nu in versterkte mate terugkomen. Al voor corona in 2019 stond de GGD onder druk, omdat het mager georganiseerd en kwetsbaar was. Tijdens de coronapandemie kwam er financiering vanuit het Rijk. Daarmee kon de GGD gaten dichten. Nu coronabestrijding minder intensief nodig is, keren de vooruitgeschoven problemen nog sterker terug. Bovendien is de problematiek ondertussen complexer geworden en is bewustwording en aandacht voor preventie, gezondheid en hygiëne mede door de coronapandemie toegenomen. De huidige tijd vraagt van de GGD een stap naar voren op het gebied van crisisbeheersing en het duurzaam organiseren van opgeschaalde publieke gezondheidsprocessen. De crisisstructuur binnen de GGD is op dit moment onvoldoende robuust.
Daarnaast vraagt het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)[1] aan gemeenten en GGD om een impuls te geven aan het verbeteren van de gezondheid van onze inwoners, met in het bijzonder aandacht voor het verbeteren van de situatie van mensen met gezondheidsachterstanden en mensen in een kwetsbare situatie.

Een extern bureau heeft onderzocht dat de inwonersbijdrage aan de GGD in deze regio enkele euro's minder is dan die van inwoners in GGD-regio's met een soortgelijk takenpakket. Vanaf 2025 wordt een structurele investering in de begroting opgenomen om te komen tot een GGD die qua bekostiging en systematiek klaar is voor de toekomst. Hiervoor zijn inmiddels twee projecten opgestart: toekomstbestendige Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en toekomstbestendige Algemene Gezondheidszorg (AGZ). Na de zomer van 2023 volgt een nadere analyse en advies voor 2025 en verder voor deze twee thema's. Dit betekent dus dat we hiervoor rekening moeten houden met een

[1] Het GALA, gezond en actief leven akkoord (januari 2023) is een akkoord tussen gemeenten, GGD'en, zorgverzekeraars en VWS, gericht op de gezamenlijke inzet op een gezond en actief leven met een stevige sociale basis.

structurele lastenverhoging vanaf 2025. In het laatste kwartaal van 2023 worden scenario's gepresenteerd voor zowel de JGZ 0-18 jaar als de AGZ.

C. Versterking bedrijfsvoering VGGM
VGGM vraagt vanaf 2024 jaarlijks (tot 2028) € 1 miljoen meer om de bedrijfsvoering van de gehele organisatie structureel te versterken. Voor Rozendaal betekent dit een jaarlijke verhoging met een bedrag van € 2.000,-- ten opzichte van de huidige begroting, cumulerend tot een bedrag van € 8.000,-- in 2027. Uit benchmark-onderzoek blijkt dat de bedrijfsvoering krap is georganiseerd en de governance complex is. De continuïteit van de reguliere dienstverlening komt zo in het geding. De bedrijfsvoering van de VGGM acteert in de huidige situatie ad hoc. Van belang is dat reguliere taken minder onder druk komen te staan. Behoeften en middelen moeten in evenwicht gebracht worden, zodat de continuïteit van de reguliere dienstverlening geen risico meer loopt. Structureel extra investeren in bedrijfsvoering is daarom noodzakelijk. Er is bedrijfsvoering nodig die meer planmatig en beheersbaar werkt. Daarom is VGGM het programma 'Beter Bedrijfsvoeren' gestart. Een bestuurlijke commissie met daarin bestuurders uit vier deelnemende gemeenten begeleidt dit programma. In de begroting voor de komende jaren is structureel € 1 miljoen meer opgenomen om vorm te geven aan deze organisatieversterking.

3. De begroting 2023 wordt bijgesteld als gevolg van onvermijdelijke ontwikkelingen in inflatie
Oplopende inflatie zorgt er ook voor dat de begroting over 2023 dient te worden bijgesteld. Deze wordt opgehoogd met € 4,6 miljoen. Door de oplopende inflatie was deze bijstelling in 2022 niet voorzien.

4. De jaarrekening 2022 sluit positief; de ontwerpbegroting 2024 bevat een voorstel voor de resultaatbestemming
Op 5 april 2023 heeft het Algemeen Bestuur het jaarverslag over 2022 vastgesteld. Ten aanzien van de voorgenomen bestemming van het resultaat ter hoogte van € 707.112 worden de raden van deelnemende gemeenten uitgenodigd een zienswijze uit te brengen. Deze resultaatsbestemming is opgenomen in paragraaf 3.4 van de onderliggende ontwerpbegroting 2024 (pagina 46). Het resultaat staat in principe ter beschikking van de gemeenten. Het Dagelijks Bestuur in overweging geeft om het resultaat over 2022 te gebruiken om de effecten van de extra loon- prijscompensatie voor 2023 te dempen. Gegeven de hiervoor geschetste ontwikkeling vinden wij dit een verstandige koers.

5. Onze conceptzienswijze is kritisch op de structurele investeringen in bedrijfsvoering en de incidentele bestemming van het resultaat
Bij de vaststelling van de begroting 2023 heeft de raad al kritisch gereageerd op de voorgenomen uitzetting van de bedrijfsvoeringsmiddelen, onder andere omdat op dat moment de besluitvorming over de uitkomsten van het traject 'Beter bedrijfsvoeren' nog moest plaatsvinden. Hoewel wij de noodzaak zien van de versterking, bestaat er nog geen zicht op de benodigde omvang omdat het genoemde traject nog niet is afgerond. Om die reden stellen wij voor om in de zienswijze kritisch te reageren op de voorgestelde uitzetting in 2024 en volgende jaren. In de zienswijze wordt de verwachting uitgesproken dat de extra financiële bijdrage die in de begroting 2024 is opgenomen, voor de jaren die volgen voldoende is om VGGM klaar te maken voor de toekomst. Ook wordt gevraagd om een duidelijke uitleg waar de extra gelden aan worden besteed, en om transparante en continue communicatie richting de gemeente(raden).

Kanttekeningen
1. Versterking van de GGD

Om te komen tot een toekomstbestendige JGZ en een toekomstbestendige AGZ is het van belang dat bij de analyse en advisering wordt afgestemd met de processen rondom bedrijfsvoering en governance om daarmee vanuit goed opdrachtgever- en opdrachtnemerschap kwaliteit aan inhoud en taakuitvoering GGD te kunnen geven en te blijven voldoen aan de wettelijke taakuitvoering.
2. Versterking bedrijfsvoering VGGM
Nu structureel naar een gemiddelde bedrijfsvoeringskosten doorgroeien zorgt dat er in ieder geval voor dat VGGM de primaire kwetsbaarheden kan oplossen. Daarbij is het van belang dat op korte termijn een helder plan met het Algemeen Bestuur wordt gedeeld over de wijze waarop de versterking vorm krijgt. Met het Algemeen Bestuur dient een gesprek plaats te vinden over wat dan de prioriteiten zijn.

Financiën
Samenvattend zijn de financiële gevolgen voor Rozendaal als volgt:
- 2023: de geactualiseerde begroting 2023 (Bijlage 2f bij Begroting en kaders 2024), komt uit op een bijdrage van **€ 196.487**. Dit betekent een stijging van **€ 16.000,-** (afgerond) die grotendeels kan worden toegeschreven aan de loon- en prijsindexatie 2023. Deze kostenoverschrijding is opgenomen in de 1e turap.
- 2024: in de ontwerpbegroting 2024 (Bijlage 2f bij Begroting en kaders 2024) van VGGM staat een begrote bijdrage voor de gemeente Rozendaal van € 227.508,--. In onze begroting 2023 e.v. is voor het jaar 2024 € 191.000 opgenomen. De meerkosten van € 37.000 worden in onze begroting opgenomen. Onderstaande tabel geeft een uitgesplitst overzicht van het verschil tussen de raming van de VGGM kosten in onze meerjarenbegroting 2023 en de kosten zoals deze nu in de meerjarenbegroting 2024 e.v. verwerkt zullen worden.

Taak	**Raming 2024 in begroting 2023 Rozendaal (x € 1.000)**	**Doorwerking ontwerpbegroting VGGM 2024 in begroting 2024 Rozendaal (x € 1.000)**	**Basis/verdeelsleutel**
Veiligheid (brandweer)	€ 127	€ 147	Gemeentefonds, cluster OOV
Bevolkingszorg	€ 2	€ 2	# inwoners 1-1-2022
GGD	€ 31	€ 40	# inwoners 1-1-2022
JGZ	€ 26	€ 33	# inwoners 1-1-2022 (jeugd)
Rijksvaccinatie programma	€ 5	€ 6	# inwoners 1-1-2022 (jeugd)
	€ 191	**€ 228**	

Vervolg
VGGM heeft gevraagd voor 7 juli 2023 een zienswijze in te dienen. De definitieve zienswijze wordt na de raadsvergadering van 4 juli 2023 naar VGGM gezonden en meegenomen in de besluitvorming.
De begroting wordt tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van VGGM op 13 september 2023 vastgesteld.

Communicatie

Het raadsbesluit wordt kenbaar gemaakt aan het bestuur van VGGM. Het bestuur van VGGM zal de besluiten/zienswijzen van de betrokken gemeenten betrekken bij hun besluitvorming over de begroting 2024.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,	Ester Weststeijn,
gemeentesecretaris	burgemeester

Bijlage(n)

1. Concept raadsbesluit
2. Brief aan VGGM met reactie (concept zienswijze)
3. Brief VGGM gericht aan de gemeenteraad en het college van B&W (april 2023), met daarbij:
4. Ontwerpbegroting 2024 en gewijzigde begroting 2023 VGGM
5. Jaarverslag 2022 VGGM